

עפ"ג 13/9796 - חאתם ابو חטאוב נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערערום פליליום לפני כב' השופטים י' נועם, כ' מוסק ו-מ' בר-עם

עפ"ג 13-07-9796 חאתם ابو חטאוב נ' מדינת ישראל

חאתם ابو חטאוב

המעורער

ע"י ב"כ עו"ד עפיק אבראהים

נגד

מדינת ישראל

המשיבה

באמצעות המחלקה המשפטית של אגף המכס והמע"מ

פסק דין

1. לפנינו ערעור על גזר-דיןנו של בית-משפט השלום בירושלים (כב' השופט ד"ר א' גורדון), בת"פ 11-05-22183, מיום 23.5.13, לפיו נידון המעורער לחמשה חדש מסר בפועל, לשלושה חדש מסר על-תנאי ותשלום קנס על סך 30,000 ₪ או 130 ימי מסר תמורה. גזר-דין הוטל בעקבות הרשעתו של המעורער, על-פי הודהתו, בעבירה אי-הגשת דוח - לפי סעיף 117(א)(6) לחוק ערך מוסף, התשל"ו-1975 (להלן - החוק); הוצאה חשבונות מבלי תשלום את המס הכלול בהן - לפי סעיף 117(א)(14) לחוק; וא-ניהול פנקסי חשבונות - לפי סעיף 117(א)(7) לחוק.

2. להלן עובדות כתוב-האישום, העומדות בסוד הודהתו והרשעתו של המעורער בבית-משפט קמא. נאשמה 1 בהליך בבית-משפט קמא (להלן - החברה) נרשמה כ"עסק מורה", על-פי החוק, ועסקה באספקת פעילים. החברה נוהלה על-ידי מספר מנהלים - נאשימים 2, 3 ו-4 בהליך בבית-משפט קמא. המעורער (נאשם 4 בהליך בבית-משפט קמא) ניהל את החברה בתקופה שבין החודשים יוני עד אוגוסט 2008, וכן מחודש ינואר 2009 ואילך. לפי האישום השני, בתקופה שבה שימש המעורער כמנהל, הוציא החברה חשבונות מס באמצעות המערער לחברת "אל עיסא בעבודות شامل ובניה"; זאת, מבלי תשלום את מס הערך המוסף (להלן - המע"מ) הכלול בחשבונות. במסגרת זו, בתקופה שבין החודשים يول אוגוסט 2008 הוציא המערער חשבונות שנכללו בהן מע"מ בסך 144,000 ₪; אף החברה לא הגישה דוח תקופתי לתקופה זו. לתקופת החודשים ינואר ופברואר 2009 הוציא המערער חשבונות שנכללו בהן מע"מ בסך 307,303 ₪. לתקופה האחורה הגישה החברה דוח מבלי לדוח על העסקאות האמורות ומבל' תשלום את המע"מ. בגין מעשים אלו, הורשע המערער בעבירות אי-הגשת דוחות - לפי סעיף 117(א)(6) לחוק, ובבעיראת הוצאה חשבונות מבלי תשלום את המע"מ הכלול בהן - לפי סעיף 117(א)(14) לחוק. לפי האישום השלישי, בתקופת החודשים يول אוגוסט 2008 ובתקופה שבין החודשים ינואר עד מרץ 2009 לא ניהלה החברה פנקסי חשבונות או רשומות

אחרות, שהיא עליה לנוהל באמצעות המערער. בגין מעשים אלה, הורשע המערער בעבירות אי-ניהול פנקסי חשובות - לפי 117(א)(7) לחוק. הנזק שנגרם לkopfat המדינה כתוצאה ממעשי של המערער עומד על סך של 450,000 ₪, שכן סכום המע"מ לא שולם עד היום והחברה אינה פעילה עוד.

3. בגזר-דין שניית בעניינים של נאים 3 ו-4, ביום 23.5.13, מצא בית-משפט קמא להטיל עונש זהה על המערער ועל נאים 3. הוא קבוע, כי מתחם העונש ההולם בעניינים של השניים, נע בין ארבעה חודשים מאסר, לריצוי בפועל או בעבודות שירות, לבין תשעה חודשים מאסר, בצד קנס הולם; ובכל הנוגע לעונש המתאים בתוך מתחם העונשה ההולם, מצא מקום להשית על השניים עונש זהה של חמישה חודשים מאסר בפועל, לריצוי של ממש, ובנוספ' - מאסר על-תנאי וקנס, כאמור לעיל.

לאחר הגשת הערעור נגזר בבית-משפט קמא עונשם של החברה ונאים 2. החברה - שכאמור אינה פעילה עוד - נידונה לתשלום קנס בסך 22,000 ₪; ואילו דיינו של נאים 2 נגזר לשבעה חודשים מאסר בפועל, למאסר על-תנאי ולתשלום קנס בסך 30,000 ₪.

4. המערער מיקד את ערעוורו ברכיב המאסר שבגזר-הדין; והבהיר, כי אין חולק על עצם הטלת המאסר של חמישה חודשים, אלא על ההחלטה כי המאסר ירוזה בדרך של כליאה ממש. הוא עותר במסגרת הערעור לאפשר לארצות את המאסר בעבודות שירות.

המשיבה גורסת, כי עונש המאסר שהושת על המערער הם ראוי והולם, ואין עליה להתערב בו; זאת מהטעמים שפירטה הערכאה הדינית בגזר-הדין.

5. לאחר שבחנו את טיעוני המערער, לא מצאו מקום להתערב בגזר-דיןו של בית-משפט קמא.

בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין, התשל"ז-1977, על בית-המשפט לקבוע בגזר-הדין את מתחם העונש ההולם, זאת לאור העיקרון המנחה והנסיבות הקשורות בביצוע העבירה; ובמה שרש' - לגזר את העונש המתאים לנאים במסגרת מתחם העונשה ההולם, תוך התייחסות לנסיבות שאין קשרות לביצוע העבירה, אגב אפשרות לסתות מהמתחם בנסיבות חריגות שציינו בחוק.

6. לモתר להכיר מילימ על חומרתן של עבירות המס והנזק שהן מסבות למדינה ולחברה, ובעניין זה אין לנו לחזור על דברים שהשענו בפסק דין קודמים. עבירות המס הן חלק מההעבריות הכלכליות הכלכלית המכוננת לפגוע הציבור בכללותו. הן שוקלות לשילוח-יד לקופה הציבורית, משבשות את פעולתו התקינה של מגנון גבית המיסים, פוגעות במשמעותה ומערערות את אמון הציבור בערך השוויון בנשיאה בנטול המיסים (ע"פ 624/80 ח'רבת ויס ארנסט בעמ' נ' מדינת ישראל, פ"ד לה(3) 211 (1981); רע"פ 512/04 אבו עביד נ' מדינת ישראל, פ"ד נח(4) 381 (2004); רע"פ 5060/04 הגואל נ' מדינת ישראל (24.2.05); וע"פ 2636/05 עיזבון המנוח יהושע שלוש נ' מדינת ישראל (5.3.13)). בעבירות כלכליות - בכלל, ובעבירות מס - בפרט, גובר משקלו של האינטראס הציבורי שבהחרמה בענישה, על-פני נסיבותיו האישיות של הנאשם (רע"פ 281/05 ציון יעקב נ' מדינת ישראל (20.4.05); רע"פ 254/06 רומן קעדאן נ' מדינת ישראל (20.6.06); ורע"פ 7135/06 חן נ' מדינת ישראל (3.11.10)).

נוכחות חומרת העבירות המס, הנזק שהן מסבות לאוצר המדינה, קלות ביצוען והקושי בחשיפתן ובאייתור מבצעיהם - מן הראי להטיל בגין עונשי מאסר בפועל בצד קנסות כבדים וזאת משיקולי גמול, הוקעת המעשים והרטעה אפקטיבית - אישית וככללית (ע"פ 6474/03 מלכה נ' מדינת ישראל, פ"ד נח(3) 721 (2004); רע"פ 1546/05 שמחוני נ' מדינת ישראל (22.3.05); ורע"פ 4563/11 חברות קוסטה קובלנות בעמ' נ' מדינת ישראל (19.6.11)); זאת אף אם מדובר בנאים ללא הרשות ובמי שה坦הלו באופן נורטטיבי במהלך השנים (ע"פ 2919/02 אלוני נ' מדינת ישראל (1.10.02)). מדיניות עונשית זו גם חלה בעבירות לפי סעיף 117(א) לחוק מס ערך נוסף (ראו למשל: רע"פ 4682/10 גسان מחאג'נה נ' מדינת ישראל (20.6.10); ע"פ (ח"י) 15831-12-09 גسان מחאג'נה נ' מדינת ישראל (10.6.10); רע"פ 4622/06 אבנרי ינאי נ' מדינת ישראל (5.7.06); ע"פ (ח"י) 1399/04 אבנרי ינאי נ' מדינת ישראל (11.5.06); ת"פ (ת"א) 6235/08 מדינת ישראל נ' דני שירין (5.1.10), אשר אושר בעפ"ג (ת"א) 18521-01-10 דני שירין נ' מדינת ישראל (21.6.10); ע"פ (ת"א) 70414/06 שרגא קרבצ'יק נ' מדינת ישראל (6.6.07)).

7. כאמור, בעניינו הורשע המערער בעבירות לפי סעיף 117(א)(6), (14) -(7) לחוק, שהעונש המרבי שננקצב בצדן עומד על שנת מאסר. בית-משפט קמא קבוע, כי מתחם הענישה ההולם נع בין ארבעה חודשי מאסר, בעבודות שירות או בכלייה ממש, לבין שמונה חודשים מאסר. אין עילה להתערב במתחם הענישה, ובפרט כאשר המערער לא חלק על המתחם. בית-משפט קמא קבוע, כי נסיבות ביצוע העבירות חמורות. נסיבות אלה התבטאו בתקופת ביצוע עבירות המס - מספר חודשיים; הימנעות המערער משללים את המס הכלול בחשבונות שהוציא, מלהגיש דוחות, ומילנהל פנקסי חשבונות; והתחמקותו של הלה מתשלום מס בשיעור ניכר של כ-450,000 ₪. באשר לטענת המערער, שלפיו הוא והנאשמים הנוספים הסכימו לשמש כ"אנשי קש" להסotta את זהותם של אחרים ולאפשר בכך את ביצוע

העבירות, ציין בית-משפט קמא כי איןנו רואה בכך נימוק לקלוא, אלא להיפך, שכן מדובר בבחירה מודעת לסייע למהלך של רמיית הרשות, המעיד על יחס ערבי פגום כלפי שלטון החוק. נוסף על כן, ציין בית-המשפט, כי אף אם קיימים "אחרים" שנטו חלק בהעלמת המס, הרי שנוכנותם של המערער והנאשמים לשמש כאנשי קש, היא שאפשרה לאחרים להתחמק מהדין. בכל הנוגע לרמת הענישה הנווהת, בגין העבירות שבנה הורשע המערער, הפנה בית-המשפט קמא לשורה ארוכה של פסקי-דין שבהם הוטלו בגין עבירות דומות מסוימות בפועל, לריצויו של ממש, בעניינים של הנאשמים נעדרי הרשות קודמות. שיקולים אלו מצדיקים הטלת מאסר לריצויו של ממש, גם בעבירות לפי סעיף 117(א) לחוק. לאור מהות העבירות ונסיבות ביצוען, ועל-רקע תכליות הענישה בעבירות הנדונות, ובהתחרש במדיניות הענישה הנווה - סבורים אנו, כי אין להתערב בתחום הענישה ההולם שקבע בית-משפט קמא בגין העבירות הנדונות.

בכל הנוגע לעונש המתאים בתחום המתחם, הביא בית-משפט קמא את מנתן השיקולים הרלבנטיים, ובכלל זה נסיבותו האישיות של המערער, כפי שתוארו על-ידי בא-כוו, וחלוף הזמן מעות המעשים - למללה מרבע שנים. עם זאת, זקף בית-המשפט לחובת המערער, את אי-הסרת המחדל, אשר ולהותרתו על כנו של הנזק שנגרם לקופה הציבורית. בסיבות אלו, סבר בית- המשפט, כי לא ניתן להסתפק בעונש מאסר שירוצה בעבירות שירות, אשר אינו מתישב עם מטרות הגמול, ההוקעה וההגנה על הקופה הציבורית מפני עברייני המס, ואין מנוס מהטלת מאסר, לתקופה של מספר חודשים, לריצויו בין כותלי הכלא. שיקוליו של בית-משפט קמא בעניין זה מקובלים علينا והולמים את מכלול השיקולים הרלבנטיים לקביעת העונש המתאים. גם לא מצאנו ממש בטענת המערער, שלפיה עונשו גוטה לחומרה, ביחס לגזר-דין של הנאשמים 2 ו-3. בגזר-הדין בעניינו של המערער ונאשם 3, נושא הערעור, ובגזר-הדין שנייתן לאחרונה בעניינו של נאשם 2, החיל בית-משפט קמא עקרונות ענישה זהים על השלשה, כל אחד בהתאם לתקופה שבה ביצע את העבירות ולסקום המס שהעלים מהרשויות.

.8 סוף דבר, לא מצאנו עילה להתערב בגזר-דינו של בית-משפט קמא בעניינו של המערער, והערעור נדחה. המערער יתייצב ביום 14.4.2014 בשעה 09:00 לריצויו עונש המאסר בבית המעצר ניצן, שבתחום כלל איילון.

ניתן היום, כ"ד באדר א' התשע"ד, 24 בפברואר 2014, בnocחות ב"כ המערער, ב"כ המשיבה והמערער.

משה בר-עם, שופט

כרמי מוסק, שופט

יורם נעם, שופט